

Историја опште књижевности 2

Врста и ниво студија: основне академске, 2. семестар

Наставник: др Јелена Пилиповић, редовни професор

Број ЕСПБ: 3

Статус предмета: обавезни предмет, група 08

Циљ предмета је упознавање студената са главним правцима развоја уметнички најважнијих литерарних жанрова у римској и позноантичкој књижевности, као и у европским раносредњовековним књижевностима, а посебно са врхунцима ових развоја у књижевним ремек-делима.

Исход предмета лежи у развијању способности код студената да у римској и позноантичкој књижевности, као и у европским раносредњовековним књижевностима, прате генеричке развоје и интертекстуалне односе који чине језичке књижевне системе, између којих генетичке, контактне и типолошке везе утемељују општу књижевност, те да разликују традиционалне књижевне жанрове који су обликовани и развијани у римској и позноантичкој књижевности, као и у европским раносредњовековним књижевностима, и да стекну критичку способност оцењивања ремек-дела као жанровских врхунаца на основу изражајних мерила успостављених у унутрашњем уметничком развоју дотичних жанрова.

Садржај предмета: теоријска настава се заснива на упознавању са књижевним облицима преко примера репрезентативних дела, на прегледу генеричких поредака којима ова припадају и жанровских историјских развоја који чине римску и позноантичку књижевност, као и европске раносредњовековне књижевности, те на указивању на вишесмерне интертекстуалне везе.

Начин оцењивања:

- похађање наставе: до 10 поена
- учешће на часу: до 20 поена
- писмени испит: до 70 поена

Оквирни план наставе

1. Римска књижевност. Интертекстуална природа и основни еволутивни токови

2. Римски филозофски еп. Лукрецијев спев *О природи ствари*
3. Особености античке идиле. Вергилијеве *Еклоге*
4. Римска дидактичка књижевност. Вергилијеве *Георгије*
5. Римски херојски еп. Вергилијева *Енеида*
6. Развој римске лирике. Катупова поезија
7. Римска љубавна елегија. Тибул и Проперције
8. Дозревање римске елегије – Овидијева лирика
9. Синтеза античке лирике. Хорацијева поезија
10. Хибридни жанрови у римској књижевности. Овидијева *Метаморфоза*
11. Античка реторика: основне одлике, Демостен и Цицерон
12. Филозофски дијалог: Платон
13. Античка историографија – Херодот, Тукидид, Тацит и Плутарх
14. Античка епистоларна књижевност: Платон, Цицерон, Сенека, Плиније
15. Стоичка филозофска проза – Сенека, Марко Аурелије, Епиктет

Испитне теме

1. Интертекстуалност као основно обележје римске књижевности
2. Еволутивни ток римске књижевности
3. Поетичке одлике Лукрецијевог спева
4. Однос Лукрецијевог спева и хеленске филозофске традиције
5. Основне одлике античке идиле
6. Поетичке особености Вергилијевих *Еклога*
7. Интертекстуалне особености Вергилијевих *Еклога*
8. Вергилијева *Еклоге* и хеленска еротологија
9. Поетичке и тематске особености Вергилијевих *Георгија*
10. Структуралне особености Вергилијева *Енеиде*
11. Однос Вергилијева *Енеиде* и хеленског епа
12. Интертекстуални спектар Вергилијева *Енеиде*
13. Поетичке и жанровске особености Катупове поезије
14. Интертекстуалне особености Катупове поезије
15. Катупова поезије и хеленска еротологија
16. Опште одлике римске субјективне љубавне елегије
17. Конструкт *домине* у римској љубавној поезији
18. Поетичке, тематске и интертекстуалне одлике Тибулових елегија
19. Поетичке, тематске и интертекстуалне одлике Проперцијевих елегија
20. Поетичке, тематске и интертекстуалне одлике Овидијевих љубавних елегија
21. Жанровске, структуралне и интертекстуалне одлике Овидијева еротодидактике
22. Овидијева љубавна поезија и хеленска еротологија
23. Поетичке, тематске и интертекстуалне одлике Овидијевих елегија из изгнанства
24. Жанровске и структуралне одлике Овидијевих *Метаморфоза*
25. Тематске и рефлексивне особености Овидијевих *Метаморфоза*
26. Преображавање појма мита у Овидијевим *Метаморфозама*

27. Жанровске и поетичке одлике Хорацијеве поезије
28. Тематске и интертекстуалне одлике Хорацијеве поезије
29. Хорацијева поезија као синтеза античке лирике
30. Основне одлике античке реторике
31. Горгија и феномен психагогије
32. Основне одлике филозофског дијалога
33. Књижевни значај Платонових дијалога
34. Платоново поимање љубави и хеленска еротологија
35. Платоново поимање љубави и римска еротологија
36. Цицеронов филозофски дијалог
37. Основне одлике античке историографије
38. Основне одлике епистоларне књижевности у антици
39. Стоичка филозофска књижевност
40. Сенекина филозофска епистографија

Примарна литература

Тит Лукреције Кар. *О природи ствари*. Превод и предговор Аница Савић-Ребац.

Публије Вергилије Марон. *Еклоге*. Прев. Ј. Пилиповић.

Публије Вергилије Марон. *Георгике* - избор. Прев. В. Чајкановић.

Публије Вергилије Марон. *Енеида*. Прев. М. Пакиж.

Гај Валерије Катул – *избор из поезије*

Албије Тибул - *избор из поезије*

Секст Проперције - *избор из поезије*

Квинт Хорације Флак - *избор из поезије*

Публије Овидије Назон - *избор из лирике*

Публије Овидије Назон. *Умеће љубави* (превод по жељи)

Публије Овидије Назон. *Метаморфозе* (превод по жељи)

Горгија. *Похвала Хелени* (превод по жељи)

Платон. *Гозба* (превод по жељи)

Платон. *Федар* (превод по жељи)

Луције Анеј Сенека – *избор из дела*

Марко Тулије Цицерон. *Сципионов сан* (превод по жељи)

Епиктет – *избор из дела*

Марко Аурелије – *избор из дела*

Секундарна литература

Милан Будимир – Мирон Флашар. *Преглед римске књижевности. De auctoribus romanis*. Више издања.

Драгослав Срејовић - Александрина Цермановић-Кузмановић. *Речник грчке и римске митологије*. Више издања.

Јелена Пилиповић. 2020. *Врт од слова. Платонова мисао и Вергилијева идилична поезија*. Београд.

Марко Јуван. 2013. *Интертекстуалност*. Нови Сад.

Фредерик Коплстон. *Историја филозофије – Грчка и Рим*. (више издања)

Веселин Чајкановић. 1930. *Вергилије и његови савременици*. Београд.

The Cambridge Companion to Vergil. 1997. Charles Martindale, ed.

The Cambridge Companion to Ovid. 2002. Philip Hardie, ed

The Cambridge Companion to Latin Love Elegy. 2013. Thea Thorsen, ed.

The Cambridge Companion to the Stoics. 2003. Brad Inwood, ed.

Ђан Бјађо Конте. 2016. *Римска књижевност: од ране Републике до Августа*. Београд.

Џорџ Кенеди. 2019. *Историја античке реторике*. Лозница.

Жан-Лик Марион. 2015. *Еротски феномен*. Нови Сад.

Аница Савић Ребац. 2015. *Дух хеленства*. Београд.

Бруно Снел. 2014. *Откривање духа у грчкој филозофији и књижевности*. Прев. Соња Васиљевић. Лозница.

Бранко Павловић. 1997. *Ерос и дијалектика*. Београд.

Јелена Пилиповић. 2005. *Орфејев век*. Београд – Панчево.

Ерик Чапо. 2008. *Теорије митологије*. Београд.

Многе теме везане за овај курс обрађене су у облику видео предавања на Јутјуб

каналу *Свет антике* - <https://www.youtube.com/channel/UCHkuZDQoBZ5pdCEMGIzmY8A>